

L'ESQUEVELLA

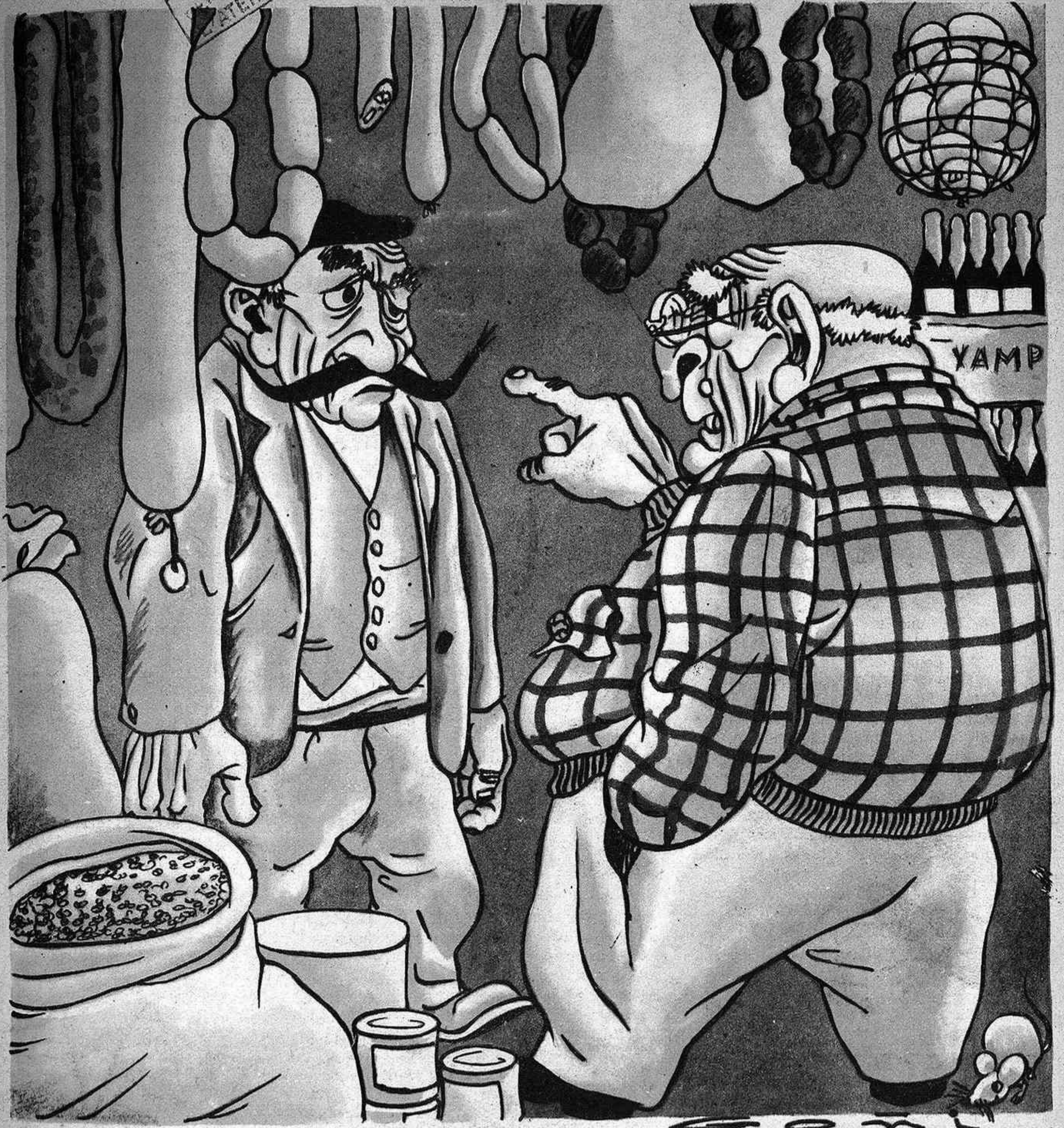
DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGÓ, 290
TELÉFON 23994

ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG, 17
TELÉFON 19937

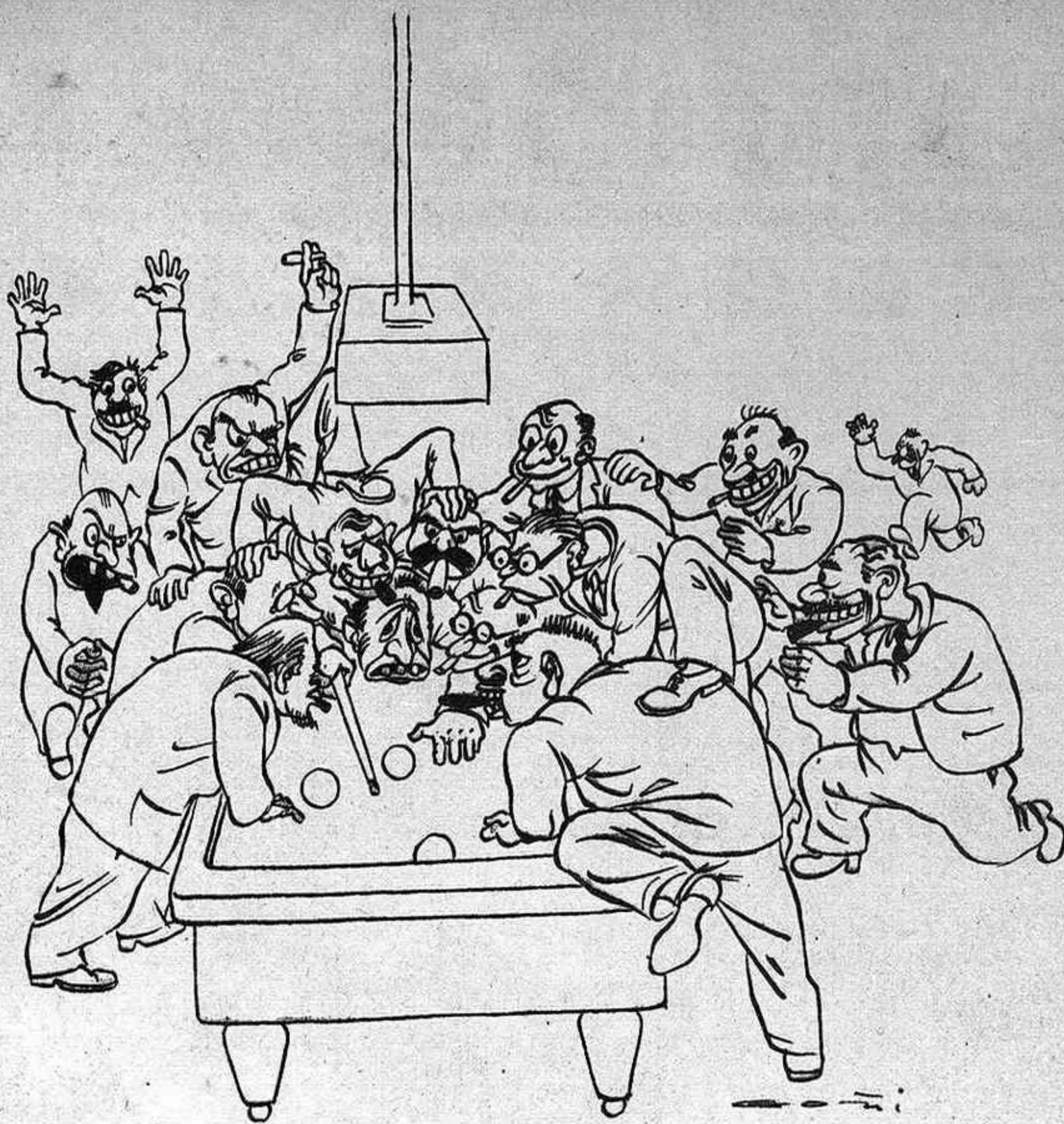
BIBLIOTECA
MARTANY I CA
CATENEU BARCELONES

TRENTA CENTIMS



FACCIOSOS

- I del «Balears» ens retornaran el «casco»?
- No. No havíem deixat paga i senyal.



— Ha fet «mixtos» !

ESQUELLOTS

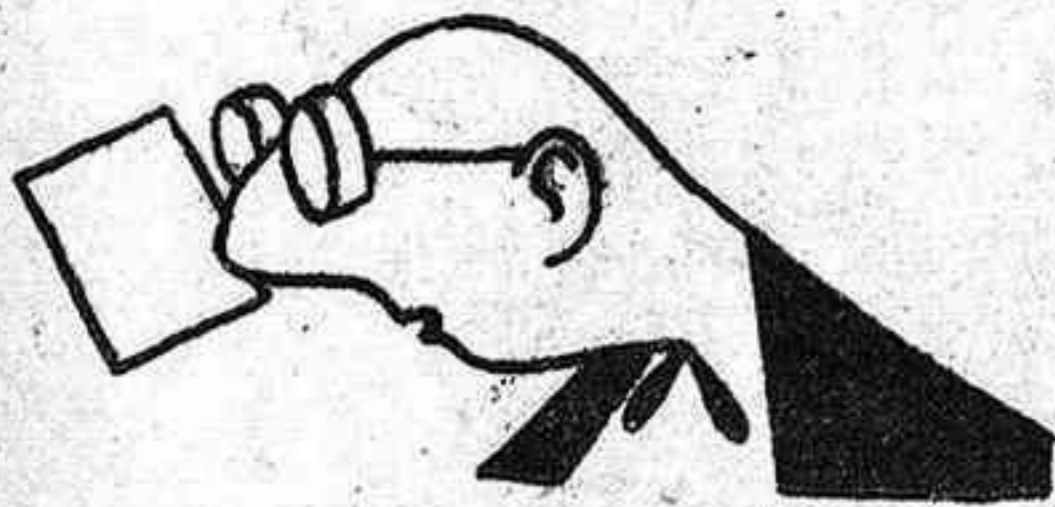
AL SENYOR BOSCH, EL PRENEN PER ALTRE

En el primer número de «Ilustración Ibérica», s'hi publicava una fotografia de la inauguració de l'Exposició del Comissariat de la Trenta Divisió. Al peu, hom llegia que a la fotografia s'hi veia, entre altres personalitats, el «compañero J. Doménech, Secretario general de la C. N. T.».

En realitat, el «compañero» de la fotografia no era altre que el senyor Bosch Gimpera, Conseller de Justícia i Dret. Una certa semblança física havia produït el lapsus.

Es a dir, que els redactors de «Ilustración Ibérica» no coneixen gairebé els seus personatges il·lustres. Ja tenen raó aquells que diuen que ningú no és profeta a casa seva...

En canvi, es veu que els prohoms d'Acció Catalana, fins són profetes a casa dels altres.



ORIENTACIO PROFESSIONAL POLITICA

En una tertúlia de malta es comentava dies passats, encara, la penúltima decisió personal del doctor Trabal (en dret i medicina) de tornar a mudar de partit.

Un contertuli, home honest, de fermes conviccions, hi veia insuperables dificultats en canviar de partit, per haver substancial ne-

cessitat de renovar totes les íntimes conviccions que hom mobilitza al servei d'una causa i d'una conducta de conseqüència personal.

No cal dir que aquest contertuli feia riure.

—El doctor Trabal —deia un— n'ha canviat ja tres de partits, que jo sàpigal!

—Amb aquella alegria.

—No ho creïgu. No sabeu ben bé el Trabal que hi ha en aquest món per situar-se!

—Ah...!



LA UNITAT DE L'ALTRA BANDA

El germà del caudillo Franco, Nicolàs, i el cunyat del caudillo Franco, Serrano Suñer, s'han tirat els plats al cap. S'han barallat i ha guanyat el cunyat.

La cosa era de preveure, segons els entesos i els que ja no escolten les ràdios faccioses.

Nicolàs era el cap del Secretariat general del Cap general o sigui el seu germà.

Era el Secretariat el mecanisme màxim de la política del traïdor «pitimini», i el fracàs ha estat d'aquells que provoquen la intervenció de la família.

—Ara —diu un comentarista—, Franco ha engegat el germà a Portugal, per mal polític, i posat a posar un germà en substitució de l'altre, ha cercat un cunyat, que és un germà polític... senzillament.

TEATRES

Història patètica d'una comèdia

UN REJURAT

«La Patètica», en principi, és una sonata de Beethoven. Després, i en un altre pla, un xic més inferior, és una comèdia, per ara inédita, de Xavier Regàs. I aquest, bastant menys patètic que la seva comèdia, és un noi simpàtic i xerraire que distreu els seus ocis de funcionari públic escrivint pel teatre.

«La Patètica» ha estat a punt d'estrenar-se al Teatre Català de la Comèdia. La patrocinaven, a duo, en Cumelles i en Borràs. Però, el Jurat del Premi del Teatre Català, ha cregut que «La Patètica» no podia ésser estrenada, per la raó que havia estat tramesa al concurs i, per tant, que mentre el Jurat no emetia veredicta, ni «La Patètica» ni cap altra obra concursant no podia ésser estrenada al Teatre Català de la Comèdia.

Aquesta decisió del Jurat ha produït una certa commoció, especialment en l'ànim de l'autor de «La Patètica», el qual va pel món dient que els senyors del Jurat s'han irrogat unes facultats que ultrapassen en molt les que els atorgava la convocatòria del Premi.

I, d'aquest Jurat, ja hi ha qui en diu el Comitè d'excés d'Intervenció.

DINYADA L'HEMI

No obstant, potser «La Patètica» hauria arribat a estrenar-se, a no ésser una altra intervenció, la del senyor Cumelles, delegat de la Generalitat al Teatre Català de la Comèdia, el qual una vegada més practicà el seu invertebrat costum de ficar els peus a la galleda.

En un dels camerinos del Poliorama es deia que les objeccions que el Jurat feia a la comèdia d'en Regàs, eren especialment de caràcter artístic. Aleshores, el senyor Cumelles, va saltar:

—En un teatre on s'estrena «El casament de la Xela», bé pot estrenar-s'hi «La Patètica».

Sentir això un membre del Jurat, i saltar com si el punxessin, fou tot u.

I vetací com «La Patètica» ha restat inédita.

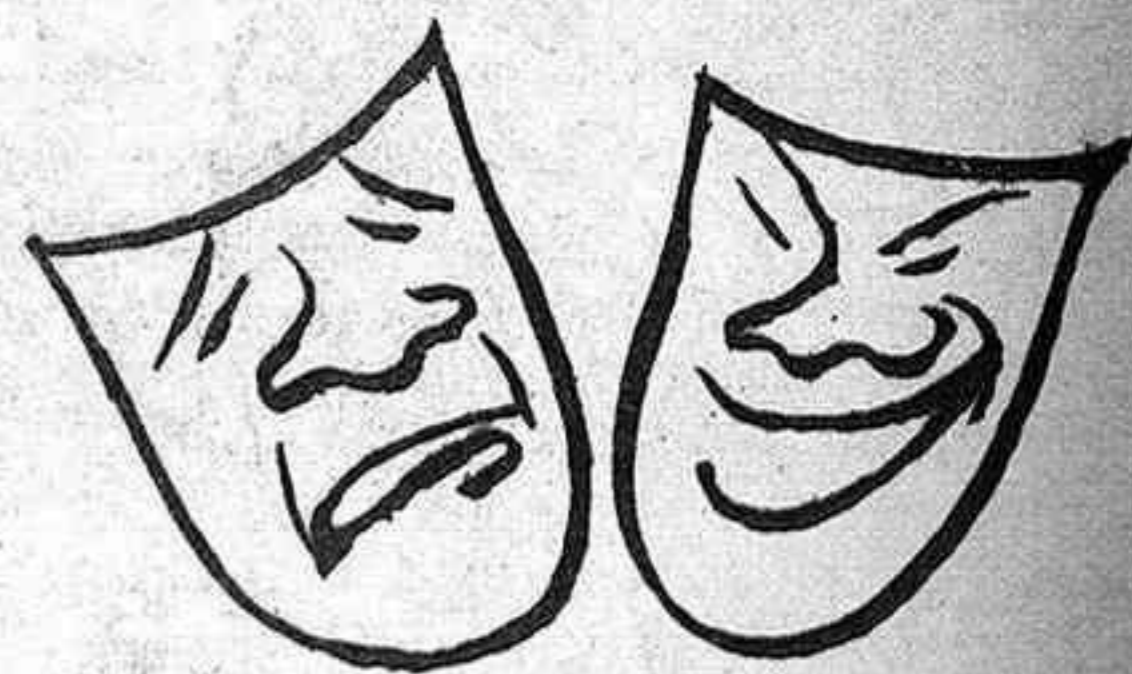
SEGONS D'ON BUFÀ EL VENT...

De totes maneres, el senyor Cumelles, patrocinador número u de «La Patètica», gran amic del seu autor, no se n'ha tirat cap pedra al fetge, ni és veritat que pensi dimidir, com alguns asseguren.

Al revés. En una penya d'amics, l'altre dia deia:

—Ja comprendreu vosaltres que en un teatre com el nostre, subvencionat per la Generalitat, no es pot estrenar una obra del tot de la qualitat de «La Patètica».

«¡Olè! pels homes de conviccions arrelades.



L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXII

NUM. 3055

E D I T O R I A L

Euràfrica i «L'Esquella de la Torratxa»

Si nosaltres fóssim «El Diluvio», posem per cas, per cas que, a més a més, fóssim federals de tota la vida, ara no cabriem a la pell, de satisfacció, i fins i tot potser ens veuríem amb cor de fer un editorial d'aquells que l'estimat collega acostuma a titular «El éxito de nuestras campañas», a propòsit del «tantu» que ens acabem d'apuntar en la qüestió d'Euràfrica, que no pot negar-se que és una qüestió de les més internacionals que bateguen al cor del punt culminant del moment que vivim.

La nostra proverbial i exagerada modestia setmanària, però, ens impedeix tirar les notes enlaire i ens obliga a posar les coses al seu lloc i donar a Déu el que és de Déu i al Cèsar allò que és del Cèsar, i en aquest cas, malgrat sigui accidentalment, el Cèsar, és el senyor camarada Nicolau M.^a Rubió, editorialista parisenc i ensems ginebrí de «Ultima Hora», de Barcelona i de «Catalunya enfora», il·lustre condeixeble de

Mr. Eden, segons confessió pròpia, i gran admirador del President Wilson, segons deducció aliena de les desmesurades comparacions admiratives que la memòria de l'autor mai prou plorat dels punts de la pau que actualment fruïm, desvetllen en el nostre gran arquitecte de la futura pau.

Nicolau M.^a Rubió, tot lamentant-se en un proppassat editorial de «Ultima Hora», titulat «Mes d'Euràfrica», ens fa justícia i reconeix Euràfrical

que fora d'uns quants diaris del Congo de menor quantia, només ha estat L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, a excepció de «La Humanitat», l'únic periòdic que s'ha fet ressò de les seves naturals inquietuds mediterrànies i arrelgistes, amb vistes a una entesa amb França, encaminada a evitar que els caçadors de lleons, un cop caçats els lleons o cobrades les peces, per dir-ho en l'argot dels caçadors d'altura, no trobin barrat el pas de la Mediterrània per a assortir d'aquestes simpàtiques feres les menageries

continentals europees i de catifes de pell de la simbòlica bèstia els trons de la jerarquia pacifista del món vell, i fins i tot del món nou.

Nosaltres no volem entrar al fons de la qüestió, coneixedors del famós aforisme català que diu «Com més endins, més Tudurins», i ens acontentem a recollir l'elogi que significa per a nosaltres la lamentació de Nicolau.

Fora de «La Humanitat», que no té cap mèrit que es faci ressò dels nequits africanistes del germà del seu director, nosaltres, no solament som l'únic periòdic que vibra amb el ritme del desert, sinó que som, a més a més, l'únic setmanari de Barcelona i d'Espanya que sap veure clar el que ens convé i encara l'únic setmanari humorístic del món que sap posar-se seriós quan cal, tot fent broma, i orientar l'opinió amb valentia i bona fe.

Llàstima que ens ho agraeixin de tan mala manera més que quatre envejosos.

Però no hi fa res, amic Tuduri.

Endavant i visca



—Seiss Inquart?

—¡.....!

—Ah! Es Halifax? Dispensi, m'he equivocat de número.

SI ÉS UN FILM HITLER, ÉS EL PITJOR DEL PROGRAMA

EL «PRODUCEUR»

Hitler, veient que no li donen colònies a l'Àfrica, decideix cercar-se-les a Europa. L'home es va prendre de bona fe allò que l'Àfrica començava als Pirineus. I per això ha decidit veure si per un preu módic li donen Espanya.

Però, allà on l'home del bigotet vol també colonitzar, és a l'Europa central. Aquests dies hem vist com vol menjar-se Àustria. No fa gaire, assistirem a l'intent de «nazització» de Romania, gràcies a Goga, un d'aquests dictadors de butxaca que Hitler en té un gran «stock», a propòsit per a tots els països.

LA VÍCTIMA

El país dels «tzigans», Hongria, també està a punt, pel que es diu, d'ésser teatre d'un d'aquests cops d'Estat que Hitler ha de fer necessàriament cada quinze dies. El dia en què els Estats del món hagin estat ja colpejats per Hitler, possiblement aquest faci el cop final, contra d'ell mateix, per manca d'adversari. I aleshores, tots serem feliços. De moment, però, el «führer» s'entreté pen-

L'ESQUELLA revela l'escenari del nou film que el nacional-socialisme està rodant a Hongria

sant amb Hongria. Sota la inspiració de Berlín, els èmuls hongaresos del Tercer Reich s'organitzen per a una acció pròxima. Es

EL PROTAGONISTA

Berlín ha designat ja el «führer» hongarès. Avui, tenim el gust de presentar-lo als lectors de L'ESQUELLA. Si d'ací poc, aquest «führer» magyar fa l'animalada que esperem, els nostres lectors no podran dir mai que nosaltres no els haguem advertit a temps.

Hitler ha triat el senyor Laszlo Endre. Aquest senyor, com a bon enemic del govern de casa seva, cobra d'aquest govern. És funcionari, i les funcions oficials li confereixen una mena d'immunitat que li permet manobrar tranquil·lament.

Així, des de fa mesos, i gràcies als diners («mardito parné») que li tramet Berlín, el país és inundat de llibres i d'opuscles, que els agents de la propaganda nazi distribueixen profusament. Són els amos del carrer.

Darrera aquests elements turbulents, que fan la llei sense que ningú no gosi plantarlos cara, hom diu que un exèrcit de 30.000 homes, comandats pel mateix senyor Laszlo Endre, no espera sinó el senyal del «führer» alemany per a assaltar el poder i lliurar-lo al sots-«führer» hongarès.

L'HOME DE LES MIL CARES

Perquè les coses llisquin fines, Hitler ha tramès un home de tota confiança (cordeu-vos l'americana!) a Budapest, per tal de «supervisar la producció» que s'està rodant a la tranquil·la i confiada pàtria dels «tzigans».

Es tracta del baró de Potter, figura enigmàtica, un gran aventurer; espia internacional, que es diu d'origen hongarès, de nacionalitat austríaca, naturalitzat francès, que fugí de Suïssa acusat d'espionatge, després de França, quan hi havia contra d'ell ordre de detenció per l'afar dels cagoullards.

El baró de Potter ha entrat a formar part de l'estat major de Laszlo Endre. Ara, doncs, tot és qüestió de paciència, per a veure com acaba aquest film sensacional que «Actualitats Nacionalsocialistes» segurament preparen per a la pròxima temporada.

Sus, y al catalán!

Un drama de la zona facciosa, amb intervenció d'un moro, un italià i un alemany, espanyols cent per cent

L'escena passa a una ciutat facciosa. Màlaga, Burgos o Sant Sebastià, a gust del lector.

Som en una plaça pública, davant d'una casa pública. I consti que volem dir l'Ajuntament o bé el Quarter General. Que ningú no entengui allò que no volem dir.

A un dels policies que està fent més o menys guàrdia, s'hi acosta un grup de personatges, que reparteixen mostres de la indignació més gran. Del grup en surt un soroll de veus confús i bastant rar. Es que es tracta d'un grup abrandat de nacionalistes abrandats. O sigui, que el formen un alemany, un italià i un moro.

Els del grup abrandat, emprenen al guàrdia, que fa ídem.

—Bentumea, ajaldabrajan ala hilda abda toda! —cria, a tota veu, el moro al guàrdia.

El guàrdia, pensa: «Com si em diguessis Llúcia», però, naturalment, no ho diu, car aquí és que anomena els sants i les santes davant d'un moro tan enfutismat?

La sorpresa i la meditació del guàrdia, però, és interrompuda per l'alemany:

—Heil, heil ind heill Goten schauch grutenau!

El guàrdia suava tinta. Veure's interpelat en tants idiomes, i no saber què respondre...

—Chupel indil —va afegir el moro.

—Beli vingui nottolo fuccio! —va intervenir l'italià, tot sumant la seva indignació a la dels altres dos.

El guàrdia no s'hi veia de cap ull. ¿Què deuriem voler aquells tres personatges, que l'emprenien amb unes mostres tan visibles d'indignació?

—Gaumich! —afegí l'alemany.

—Torróni! —aclari l'italià.

—Anda enda! —rematà el moro.

I els tres, l'italià, l'alemany i el moro, aga faven el pobre guàrdia pel braç i assenya laven al fons del carrer, que segurament és allà on residia el motiu de la seva indignació profunda.

Ja marejat del tot, el guàrdia tingué la idea de cridar l'ínterpret que hi ha en servei permanent a la zona facciosa, per tal que els «espanyols» s'entenguin entre ells. L'ínterpret va baixar acompanyat de quaranta tres diccionaris, que són les llengües que parlen els bons «espanyols».

—A veure si posem en clar el que volen aquests senyors —féu el guàrdia a l'ínterpret.

L'ínterpret, començà a interpretar, com és la seva obligació. I després d'escoltar atentament el trio protestatari i de fullejar copiosament els quaranta tres diccionaris, deslliurà la següent traducció:

«Venim indignats, perquè hem sentit un individu que, contrariant les ordres del «generalísimo», parlava en català. El nostre espanyolisme no pot consentir aquesta vergonya, i demanem la immediata detenció i el càstig del culpable.»

Al guàrdia li faltà temps per a anar a la recerca del criminal que gosava, infelicitat, a parlar en català en ple territori faccios. I



—Porteu-me la carta.

—Quina vol, la del doctor Trabal?

el guàrdia, per por que no se li escapés la presa, corria carrer avall, seguit de la cridòria dels tres enfutismats denunciants, que segurament demanaven el cap de l'atrevit que els ofenia parlant en català.

Arribaren davant d'un taverna. El moro, l'italià i l'alemany frenaren en sec, i indicaren al guàrdia que el criminal es trobava allí. El guàrdia amartellà la pistola i entrà al local. El culpable estava recolzat al tauler, tot bebent un «chato» i xerrant amb el taverner.

—Na —deia al taverner—, a la primera embestía, le puse do pare, pa que aprenda la Virgen. Er mismísimo cielo, olé.

El guàrdia es quedà veient visions. Però,

davant la pressa del moro, de l'italià i de l'alemany, no tingué altre remei que interrogar el desconegut.

—¿Usted es catalán?

—¿Yo? —féu l'altre—. ¡He nació en Ronda, y m'han reciao en Madriz, pa que te enteres, so permazol!

El guàrdia va caure desmaiàt. El moro, l'italià i l'alemany, els tres fervorosos espanyols, havien confós el castellà amb el català. Però, qualsevol els treu de l'error! Ells, pobres, era la primera vegada que sentien parlar en espanyol a Espanya. La confusió no pot ésser més natural, ni més disculpable. O sinó, que ho digui els «españolísimo» Garcia Sanchiz.

RUBIONADES TUDURÍNIQUES

I el Front Popular, a fer...

El senyor Rubió i Tuduri —quin? un!—, director de «La Humanitat», va fer un discurs en el Ple de l'Esquerra celebrat diumenge, dia 28. El senyor Rubió i Tuduri, home internacional, que com els seus germans, mira sempre a l'estranger, va parlar, també, en el Ple de l'Esquerra, de l'estranger i, entre altres coses, va dir:

«Si del duel entre Chamberlain i Eden, triomfa el primer, tot seguit s'iniciarà una fonda pressió diplomàtica. No penséssiu que necessàriament es faria per Franco. Cham-

berlain és un demòcrata que, per damunt de tot, és fidel a aquests principis. Pot arribar el moment en què es cerqui porta per porta, Casal per Casal, quin és el veritable partit democràtic d'Espanya. I a casa nostra, de partit democràtic, només n'hi ha un: Esquerra Republicana de Catalunya.»

Si només hi ha un partit democràtic, ¿què són els altres partits, petits i grans, feixistes? Aleshores potser que pleguéssim. Que és el que deuria voler Chamberlain.

Les veritables condicions que posa Alemanya per encarregar-se del govern d'Europa

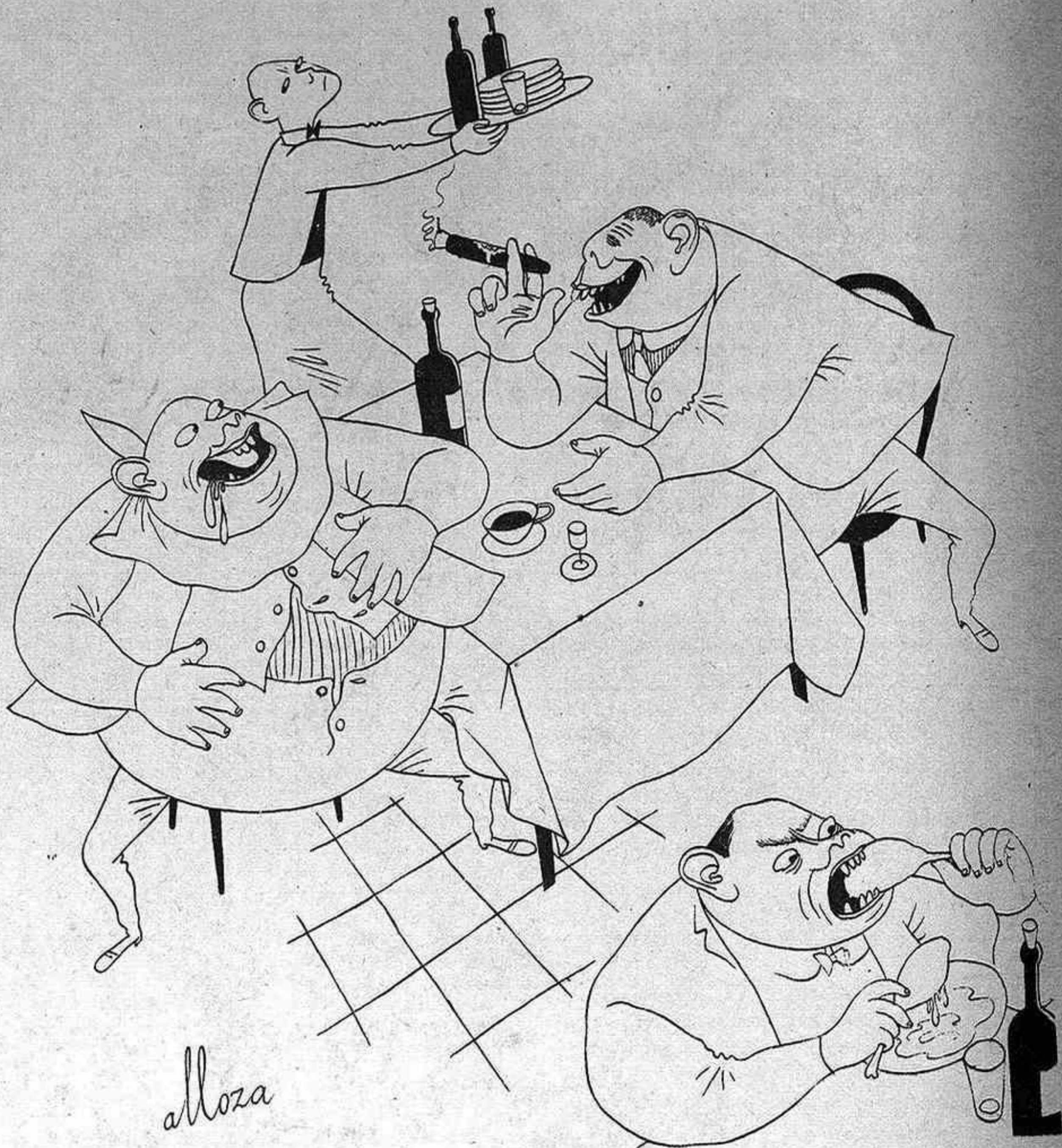
Berlín, 8.—En els cercles polítics alemanys es posa de manifest la perfídia de les informacions de Londres en reportar les condicions de Hitler per entaular les negociacions suplicades per Chamberlain. En efecte, hom parla de les condicions com si fossin:

«1, Alemanya no tornarà a Ginebra ni als sistemes de seguretat col·lectiva; 2, Alemanya no acceptarà cap conferència política i econòmica; 3, Alemanya reivindica totes les seves colònies, perquè són indispensables al poble alemany la possessió completa de les colònies sense cap altra compensació per part d'Alemanya; 4, Alemanya s'oposa a la bolxevització d'Espanya; 5, Els drets dels alemanys que viuen fora de les fronteres del Reich han d'ésser establerts segons els 14 punts de Wilson.»

Aquestes falses condicions s'atribueixen a la llibertat amb què el Govern anglès encara permet que s'expressi la premsa anglesa, i precisament un dels veritables punts és posar-hi remei. Aquests punts són, per tant: 1. Alemanya exigeix la dissolució de la Societat de Nacions i de tots els sistemes de seguretat existents.—2. Alemanya exigeix el desarmament de les grans potències, tolerant, però, encara, l'armament de les petites, perquè es puguin defensar en cas de guerra.—3. Alemanya renuncia a les seves colònies, reivindicant, en canvi, les de França i Anglaterra, perquè són més indispensables que les seves pròpies per a la vida i miracles del poble alemany.—4. Alemanya no s'oposa a la bolxevització d'Espanya, sinó a la seva independència.—5. També s'oposa a la bolxevització de França, Anglaterra, Àustria, Txecoslovàquia i Rússia, de moment.—6. La Premsa de França i Anglaterra deixaran de fer qualsevol mena de campanya contra la nazificació dels respectius països.—7. França, Anglaterra i els altres països seran progressivament nazificats.—8. El Führer assumirà la responsabilitat dels Governos de França i Anglaterra.—9. El Tractat de Versalles serà posat novament en vigor, però posant les coses en el seu veritable lloc, o sigui, Alemanya en el lloc de la nació vencedora com correspon.

Una nota de la Wilhelmstrasse fa notar que aquestes són les veritables condicions, i que, a més de veritables, són mínimes.

D. N. B.



—El «Balears» va ésser enfonsat en cinc minuts.
—Es veu que els rojos fan treball intensiu.

Quin ha estat el pirata enfonsat? El «Canarias»? El «Balears»?

Una guia ràpida i segura per a distingir-los abans no es confonguin definitivament

Una de les dificultats, en els primers moments, per saber si el vaixell facciós enfonsat per la nostra esquadra era el «Canarias» o el «Balears», va ésser el fet que tots dos són iguals. En efecte; si treiem les dades de la «Hoja Oficial del Lunes» (edició de bibliòfil, exemplar únic en tots els quioscos), els dos pirates, per bé que nascuts, el «Canarias» el 28 de maig del 1931 i el «Balears» el 20 d'abril del 1932, són bessons, el que pressuposa una hora llarga per a la pobre mare. Naturalment, essent bessons, són iguals, i, per bé que nascuts amb un any de diferència, tenen la mateixa edat. Ara bé; tots els bessons tenen una cosa o altra amb què distingir-se; cada un d'ells, sap quin és el seu germà, com aquell bessó al qual un conegut li va dir:

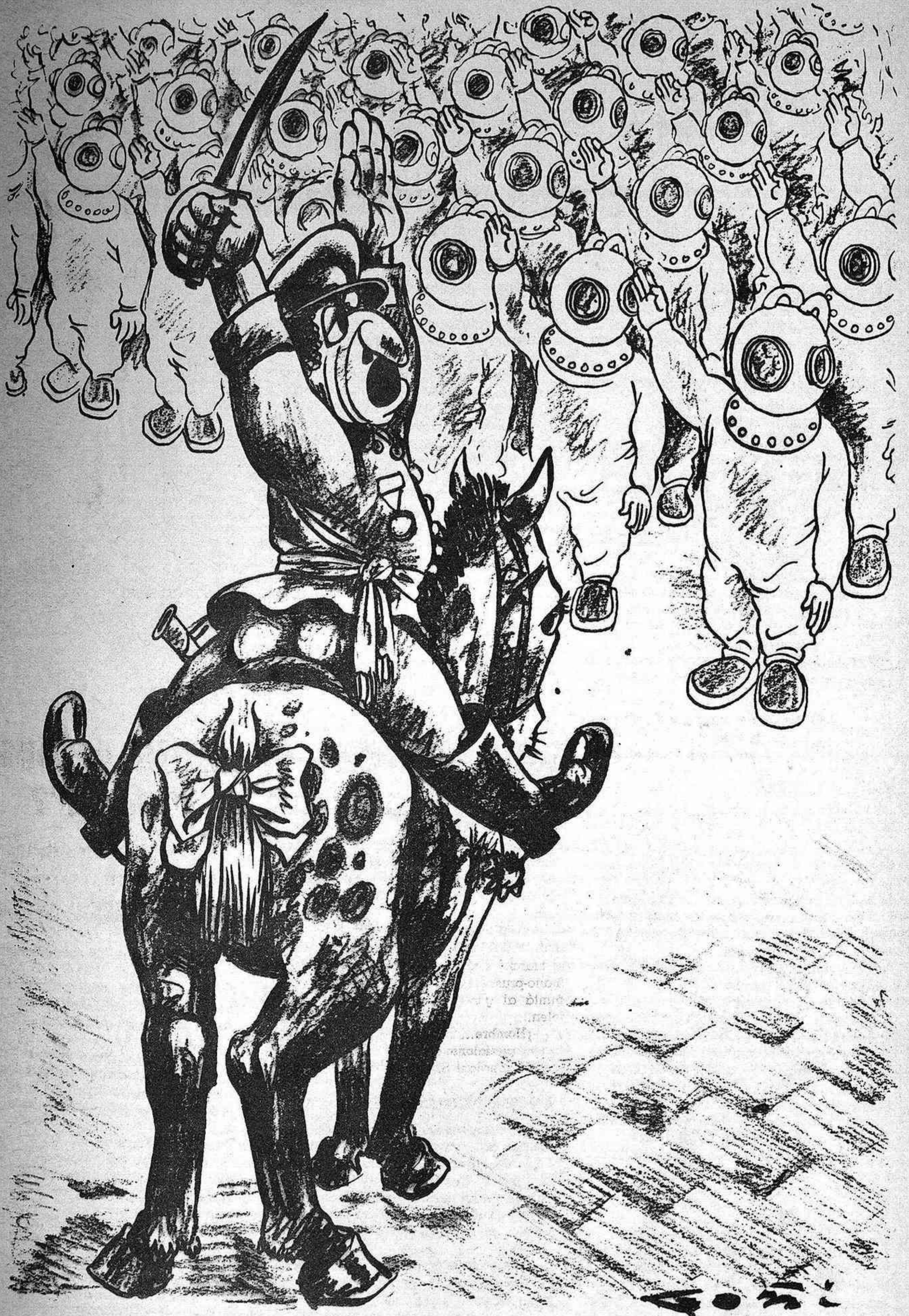
—Perdoni; vostè, és vostè o el seu germà?
—Sóc el meu germà.
—Doncs, quan el vegi, doni moltes expressions a vostè.

D'ací va venir, naturalment, la dificultat per distingir els dos vaixells. Si ens haguessin consultat a nosaltres, però, la cosa hauria anat més llisquent, ja que les característiques donades per la «Hoja» podien ésser certes en el moment del part; però després del

part i, sobretot, ara, són ben diferents. En efecte: en el desplaçament, de 10.000 tones, ja hi veieu una diferència, perquè l'un dels dos s'ha desplaçat cap al fons; i si l'un té un calat màxim de 6'2 metres, l'altre té un calat mínim de tres-cents.

Quant a les dimensions, també hi ha una variació; la «manga» de l'un es converteix en el «corte de manga», que la nostra flota ha confeccionat a l'altre. La protecció de 50 mm. de cuirassa a la cintura serveix encara a un d'ells; en canvi, a l'altre, no li ha estat de cap protecció. Però, per si no fos prou, encara tenen altres punts de diferència, i és que l'un encara és a flor d'aigua, mentre que l'altre és a fons. Aquesta diferència es veu, és clar, a simple vista; però, quan els dos navegaven, també hi havia manera de distingir-los: el «Canarias» pels plàtans i el «Balears» per la sobrassada.

Com veuen els nostres lectors, les diferències són tals, que es pot assegurar que allò de la bessonada és una llegenda, almenys per ara. Esteu segurs, però, que la identitat que no han aconseguit els facciosos, l'aconseguirà la nostra esquadra, posant-los a tots dos exactament en les mateixes condicions.



Franco prepara una gran ofensiva per la reconquista del «Balears»

L'ESPANOL DE BARCELONA
 L'ESPANOL DE BARCELONA
 L'ESPANOL DE BARCELONA

Gibraltar resisteix una vegada més contra els atacs als anglesos

El cap suprem dels exèrcits del Sud podent prendre el Peñon pren Xereç

Sevilla, 2.—Els periodistes estrangers que fan informació prop del general Queipo del Llano van rebre dissabte passat un B. L. M. que deia textualment:

El Excelentísimo Señor,
**SER SUPREMO DE LOS EJERCITOS DE
 LA TIERRA, MAR Y AIRE
 DE MARIA SANTISIMA.**
 B. L. M.

Al corresponsal de..... y tiene el gusto de invitarle a la toma de Gibraltar, que tendrá lugar mañana domingo, que es fiesta, a la salida de misa de once.
**EL EXCMO. E ILMO. SR. DON GONZALO
 QUEIPO DEL LLANO**
 aprovecha esta ocasión y cuantas se presenten para ofrecerle a usted el testimonio de su consideración más distinguida y las últimas novedades de contrabando.

Salida de Sevilla a las ocho de la mañana, misa en San Roque y en seguida la del Perdón

Sevilla, Guadalquivir, 27 febrero de 1938.
 II de la Era Queipana.

CAP A LA PRESA

Puntuats com sempre, tots els reporters que reporten les gestes de l'invicte general, es trobaren en el lloc indicat a l'hora manada. Ja hi havia deu autocars plens d'oficials alemanys de l'exèrcit andalús i el general baixà tot seguit, acabant de pentinar-se el bigotí.

—Muy bien, muchachos; así me gusta que sean ustedes: valientes como yo. ¿Cuántos llevan ya? Yo llevo doce.

—De què, general? —va preguntar un periodista anglès— combats?

—No, hombre, chats!

I sense dir res més, pujà en el seu cotxe, tancant-se en una impenetrable reserva. El xofer va tancar la portella i la caravana es posà en marxa a tota velocitat. Els arbres de la carretera i els cadàvers de la cuneta semblava que fugien esverats.

—Ya ven ustedes —observà el general—, un verdadero paseo: no le falta nada.

I, en efecte, fou un veritable passeig, amb els seus arbres i els seus cadàvers arranglejats fins que arribàrem a San Roque.

A SAN ROQUE

—Señores, ya estamos en San Roque; vean el rótulo y se convenceran de que aquí no engañamos a nadie, como hacen correr esos condenados rojillos que, gracias a la complicidad de Salamanca se han librado de mis victorias radiofónicas. Pero hoy les vamos a hablar de tú a tú, sin sin hilos, porque nosotros no tenemos hilos en la lengua.

Tot seguit es presentà el general Orgaz i els dos generals s'abraçaren.

—Qué? —li preguntà Queipo—. Cómo está tu entera?

—Bien, gracias; viaja por el extranjero. —Vaya, vaya; cuando le escribas, Dale recuerdos de mi parte y una corona.

Després d'aquesta benvinguda, els dos generals, de braçet, precediren els corresponsals en la visita a San Roque.

—Aquí nos retiramos ordenadamente cuando esos bandidos nos robaron Gibraltar. Ellos tienen la Roca, pero nosotros San Roque, y ese no nos lo han quitado nunca porque es de «tócame, Roque». Ahora vamos a cambiarle el nombre en honor de nuestro buen amigo franchute, el coronel La Rocque y le llamaremos San La Rocque. Más moderno. Como ustedes pueden ver, nuestro tradicionalismo no está reñido, ¡qué va!, con los adelantos de la época.

CAP A LA LINEA

Dites aquestes paraules, fórem invitats a pujar altre cop als cotxes i en un tres i no res fórem a La Línea, on ja s'esperaven els exèrcits alemany i moro, que presentaren armes. El general Queipo del Llano els passà revista. L'aspecte de les tropes era brillantíssim i el general elogià la tenue dels soldats.

—¿Dónde habrán visto ustedes unas tropas como éstas? ¡Vean los escapularios colocados! ¡Y no digo nada de las «Detente bala» gammados de nuestros aliados alemanes! En cuanto a los equipos, pueden ver ustedes el brillo de los cálices. Es preciso que lo escriban en sus respectivos periódicos. ¡No faltaba más!

Després de la revista tingué lloc una brillant desfilada; les tropes alemanyes lluirien el marcial i espanyolíssim, a l'ensens que romano-prussià, pas de l'oca. Un reporter preguntà al general per què els moros no el feien.

—¡Hombre... hombre! ¿No ve usted que no llevan pantalones?

—Ai, perdoni S. E., no ho havia vist.

LA MISSA DE CAMPANYA

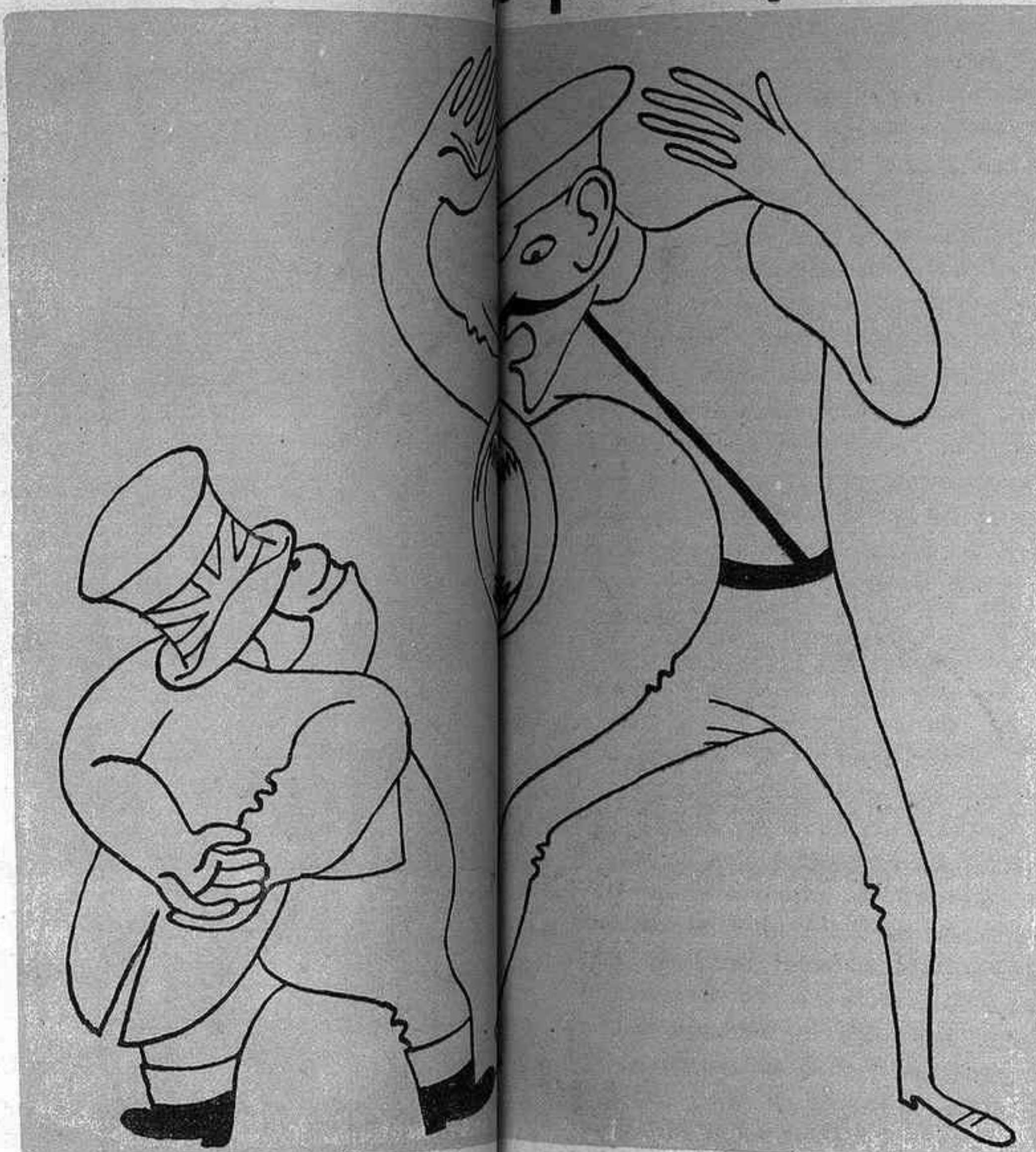
—Queda usted libremente absuelto. Y ahora, señores, vamos a oír una misita aquí en La Línea, que ha sido siempre nuestra. No se dirá que en el curso de los siglos no hayamos sabido conservar La Línea.

—General —s'atreví a observar un periodista—, no recorda S. E. que ja n'hem oït una a Sevilla?

—Precisamente, precisamente. Esa es precisamente nuestra riqueza. Hay que nutrir el Presupuesto.

Els reporters ens quedàrem esbalats, i com que cap de nosaltres no feia cap pregunta, el general se n'estranyà.

—¡Ah! ¿no sabían ustedes nuestro secreto? ¡Pues sí es muy sencillo! Esos rojillos tienen el Banco de España; pero nosotros tenemos el



clero. Y a ver, ¡a ver quien acaba primero las misas!

En aquell moment arribava el capellà; es despenjà el fusell metralladora i el penjà en un dels braços de la creu de l'altar improvisat.

—¡Hombre, buen colgador! —exclamà el general, i, treient-se la guerrera, perquè feia calor, la penjà en l'altre braç de la creu i la gorra a dalt, damunt mateix de l'I. M. R. I.»

Picà de mans:
 —Plam! plam! plam!
 —¡Voy! —crià mossèn Alfredo Coll des de darrera unes mates, on s'estava revestint.

Els fidels s'havien col·locat a l'esplanada, a la vista de Gibraltar. Alguns turistes anglesos s'havien afeïgit als concurrents per assistir al típic espectacle.

Mossèn Coll començà missa. De primer, en filant-se dalt d'un arbre cridà els fidels musulmans a l'oració de la tarda, encara que el matí, allò de ¡Alah! ¡Jamalajá! ¡Llelípul! Anant a la Babalá. ¡Alá! ¡Jamalajá! ¡Va perdre la bufanda!

Els fidels, mirant-nos els moros, varen fer

la gimnàstica adient al cas. Mossèn Coll baixà aleshores del seu arbre, es dirigí a l'altar i començà la missa catòlico-protestant-musulmana. En arribar a la Comunió amb el pa i el vi, dirigint-se als alemanys, els digué:
 —Ezo no va pa oztés; va pa nozoto lo católico.

En acabar la missa mossèn Coll va fer el sermó:

—Hermano en Jesús, en Lutero y en Mahoma. Aquí estamos too reunio en zanta guerra y armonía pa poné coto a lo dezmano d'eza pírrica, d'eza chuzma de ingleze que zon ma rojo que lo rojo mismo. Porque, ¿quién d'oztéz no ha zío perjudicao po lo ingleze, eza raza é zaxte? Er mío no me eja y ezo que zoy ministro der Zeñó. Qué no zera con oztéz, pobre alemano o pobre morito. Pero ezo z'ha e acabá y por ezo extá ahí nuestro generá Don Gonzalito er de la Radio, que está iziendo: ¡Ejarme zolo!

—No, padre, no —interrompé amantent el general—; hemos de ser todos los buenos españoles los que salvemos a España; no faltaria más que yo usurpase el sacrosanto derecho que tienen todos a sacrificarse por el Caudillo.

—Bien, bien —continuà mossèn Coll—. E tan güeno er generá que no ze le pué ezir que no. Vamo pué a aplazá ar enemigo ejándole hecho una plaza, porque eza e una guerra zanta y no hemo e dejá uno con vía y zacular lo hígado, y comerle laz entraña, y zacular lo ojo, y abrirle la barriga, y morderle la nué, porque zomo güeno cristiano y güeno luterano y güeno musulmano que hemo recibío e Dió er mandato e no eja un hereje rojo con vía pa cantalo. En el nombre e Franco, e Hile y e Muzolini, anén.

Acabada la missa hi haqué una nova revista. Tres moros, en el seu fervor religiós, s'havien empassat l'escapulari del davant i calqué treure'ls-els estirant les veltes perquè no s'ofeguessin. El general convidà els periodistes a prendre uns xatos amb tapes, que eren unes rodanxes de llançonissa, i els digué:

—Esta es nuestra religión y esta nuestra comunión,

I, després de menjar-se devotament la llançonissa, es begué, d'un cop, el xato, que havia estat prèviament beneït o cosa semblant, per mossèn Alfredo Coll. Tossí i digué:

—Bien, señores; ahora vamos a la toma. Voy primero a provocar a esos ingleses.

Picà de mans, es formaren les tropes i accarant-se amb Gibraltar, digué:

EL FAMOS DISCURS

—Señores, herren y muleyes; Déjenme ante todo que desmienta, señores, el discurso que voy a pronunciar; la mala fe de los ingles a los que van dirigidas mis provocaciones, pretenderá seguramente que no las he pronunciado, porque no soy lo bastante valiente para hacerlo (crits de: sí sí!) ¡Camándulas! (Ovació.) Lo que hay, es que esos misters le tienen miedo a uno, porque esos bandoleros y piratas de habla jergonza camalística para que nadie les entienda, no se habían echado a la cara un tío de mis reños; que sí estoy aquí el año 711, no lo toma Tarik y Gibraltar se llama hoy Gibraltqueipo, como suena (aplaudiments). Pero, claro: se lo dejaron coger por nuestros amigos los moros y tuvo que conquistarlo Alonso Pérez de Guzmán en 1309, que lo ofreció para asilo a ladrones y asesinos, afortunadamente españoles, como ahora va a ser. Y de ahí le viene el mal, que lo cogieron los ingles en 1704, mientras esos rojos catalanes de entonces nos estaban haciendo traición para poner en el trono de España a un alemán. Suerte que nosotros vencimos y pusimos a un... a un francés, hay que decirlo. ¡Caramba que complicada es la Historia! (molt bé). Bueno, ahora somos amigos de los moros y de los alemanes y enemigos de los franceses; esto no tiene nada de particular. Se la vi, que dicen los gabachos; lo que no quita que seamos enemigos de los ingleses que nos robaron Gibraltar y no se lo han dejado quitar (rumors). Pero que aguarden y ya verán esos cerdos.

Han sido tan asnos de dejar fortificar las alturas de Ceuta y las de la Península que dominan el Peñón, y esta vez no serán españoles los que ataquen, como en otros sitios de la plaza, sino alemanes y moros, que lo tomarán en tres días, y entonces verán que a cada puerco le llega su San Martín Lutero y pronto Gibraltar volverá a ser español, o sea, alemán (molt bé). Ya sé que ese Chamberlain dirá que no cree una palabra de lo que yo digo; pero cuando yo le escriba una postal desde Gibraltar dándole recuerdos, me tendrá sin cuidado lo que diga y entonces podrá ir a gritar huevos a vender (ovació). Ya sé, ya sé que entre los que me escucháis hay muchos rojos que iréis con el cuento de lo que he dicho; pero me tiene sin cuidado, porque ya he dicho que lo desmentía, ya que no se merecen otra cosa estos bandoleros ingleses a los que vamos a echar para ponernos nosotros, que somos más que ellos. Por esto tenemos que imitar a los italianos, que no se paran en barras, porque un italiano vale por dos españoles, porque hay en España doble número de italianos que de españoles. Y ahora, sus, y a ellos. He dicho.

Una ovació formidable acollí aquest discurs; alguns anglesos feixistes no s'accontentaven d'aplaudir, sinó que demanaven que el repetís per veure si el dela igual. Però el general féu que no amb el cap i amb les mans i un cop calmada la multitud, digué simplement:

—Vamos a tomar esa birra.

LA PRESA DE GIBRALTAR.

La comitiva es posà en marxa; els soldats no volien que el general anés al davant:

—Don Gonzalito, ¡que se va a perder! —li deien.

Però ell, ca!

—Quiero ser el primero en entrar en la fortaleza. He de ser yo el que conquiste esta ciudad productora del riquísimo contrabando.

La reixa era tancada. El general començà d'examinar-la, segurament per trobar el punt flac de les defenses, i a l'últim es girà al general Orgaz:

—¿Dónde diablos habrán puesto esos bandoleros el picaporte?

Aleshores picà de mans, i res; el vigilant no acudí.

—Abrete, sésamo! —crià Però res.

—Los rojos lo dicen de otro modo; tal vez... —insinuà el general Orgaz.

—Hombre, tienes razón. A ver si nos sirve. Del enemigo el consejo: ¡Abrete, Siétamo!

Però fou inútil. Aleshores es girà als reporters:

—Señores, ya lo ven ustedes; no abren esos graderos; otro día será. Si les parece, en vez de tomar Gibraltar, vamos a tomar Jerez; está cerca del Guadalete y a nuestros amigos los moros va a gustarles mucho más.

I, pujant al cotxe el primer, donà a tots els altres l'alt exemple del seu valor indomable.



— El Queipo ens ha insultat.
— Per ràdio?
— No.
— Ah!

Mr. Chamberlain, indignat per les negociacions mussolino-hailessianes

Londres, 9. — Ha causat gran sensació en els centres polítics i diplomàtics la notícia de les proposicions de Mussolini al Negus, segons les quals aquest era invitat a reconèixer l'imperi italià i la conquesta d'Abissínia, a canvi d'una caseta i un hortet, del qual Hallé Selassié pagaria cens als italians.

Com es pot suposar, els periodistes que fan



— Jo crec que en el fons, el "Balears" no té gaire importància.
— Ai! En el fons ja no en té cap d'importància.

L'IMPERI ANGLÈS POSTERGAT

informació de política internacional s'han precipitat tot seguit a la dispesa en viu el Negus i han estat rebuts pel Negus en persona i en barnús.

— No — ha dit el senyor Selassié —, mai no hauria acceptat, si es tractés simplement d'una caseta i un hortet, com es fa córrer. Les proposicions són unes altres, ja que es tracta d'un veritable mas.

— I les condicions?

— He exigit que fossin les mateixes de la llei de Contractes de Conreu de Catalunya. Ara que, i això no ho digueu, jo penso treballar per la independència del meu país, quedant-me les parts del Duce.

Aquestes declaracions, reportades oficialment a la tertúlia de Lady Astor, en un moment que, de pas per anar a comprar Capitan per a pipa, hi havia entrat Lord Londonderry, causaren encara més sensació. Lord Londonderry, en comptes d'amar pel tabac, s'arribà fins al núm. 10 de Downing Street i, demanant per l'il·lustre llogater, ho explicà tot a Mr. Chamberlain. El cap del Govern ha romàs confús.

— D'on ho heu tret això? — li preguntà.

— Del saló de Lady Astor.

— De Lady Astor? No m'estranya que em deixi astorat.

I, sense dir més paraula, es tancà en el seu despatx i s'assegué al seu secretor.

¿Què és el que va escriure el Cap del Govern anglès en les dues hores de reclusió? Les més atrevides conjectures circularaven tot seguit pels medis del turí, i les apostes no es feren esperar. Però el cert és que ningú no ho ha pogut esbrinar, si no és nosaltres.

Mr. Chamberlain va escriure una carta. A qui? Al seu corresponçal de costum: Mussolini. I li deia:

Crudele Benito: M'ho assabentato della vostra proposizione allo Negus e sono restato astorato e desconsolato. Che, in me, ha potuto fare cambiare il tuo cuore? Dolente, piú che dolente!

Voi estimate piú la nera barba del salvaggio Hallé che il mio mostaggio canoso? E bene. Sapete che la barba del Negus è pintata. A voi il pollastro; all right. Ma, che farete voi d'un Impero come il suo, vecchio, stripato e devastato, un impero di negriti? Che en farete? Per ché desprezzate il mio? Un Impero in buon stato, bello, grande e baratto? Tutto il mio sacrificio non valeva niente? Oh traditore al mio amore. Per ché l'haveva donato il mio Eden! Per ché l'ho lasciato profanare! Povero di me! Io sono disonorato per la vita. Non havrete compassione d'un povero innamorato? Per té, carino, per té io me lasciaré crescere la barba, una barba nera come il azzabachio o come il carbone di Cardiff che é piú utile.

Ay labrons, que m'has datto! Contesta: pronto al tuo innamorato che te transmite mille baci e mille lacrime.

Nevillé.

Aquesta carta ha causat molt mala impressió en els centres oficials italians on ha estat considerada com un veritable xantatge, destinat a entrebancar les bones relacions entre Mussolini i el Negus. Altament, es considera d'una manera unànime que l'ofertament no té cap valor, ja que Chamberlain fa tots els papers de l'auca per desfer-se de l'Imperi Britànic. No es creu, per tant, ni a Londres ni a Roma, que aquests oferiments facin cap efecte i que les gestions de Lord Perth seran, com el nom indica, en pura pèrdua. — Reuter.



Mussolini es farà un Canal de Suez a casa

Roma, 10 (Urgent). — Avui, el president del Consell, senyor Mussolini, s'ha comunicat a ell mateix (o sigui al Consell de Ministres) la transcendental decisió que acaba de prendre respecte al Canal de Suez.

Com ja s'ha dit i repetit, aquesta via de comunicació és d'una importància vital per a l'imperi italià. Pas obligat per anar de la Mediterrània a les seves colònies de l'Àfrica occidental, Itàlia necessita imperiosament (com correspon a un Imperi) que li donin una participació en el Consell d'Administració del Canal. Amb una participació, a l'Imperi li tocaria una aproximació amb les colònies.

Però, aquesta justa i legítima pretensió italiana no és tinguda en compte pels països que acaparen les accions del Canal de Suez. Aleshores, Mussolini, disposat a desafiar al mén una vegada més, ha decidit fer-ne una de sonada: Des de demà, començaran a Itàlia els treballs de construcció del Canal de Suez. Han ja elegit com a lloc més indicat per a construir el canal, les proximitats del port d'Ostia.

Itàlia tindrà un Canal de Suez per ella tota sola i en barrarà el pas als vaixells de les altres nacions. Les legions romanes (ostia!) són així.



— Aquest ho augmentat molt la producció.
— I què fa?
— Fa cooperatives.



— Vols deixar-me deu «duros»?
— No els tinc. Els he posat tots a una carta.



—Ja ho saps? El D'Annunzio s'ha tornat a morir.

Als italians, Mussolini els amaga l'ou que els ha costat l'imperi d'Abissínia

FACILITATS I FELICITATS

El senyor Mussolini, tan xovinista com sembla a estones, en canvi quan del diner es tracta, practica aquella fórmula famosa de «la meva pàtria és el món».

Fa poc, el govern italià ha fet aparèixer un decret prometent facilitats i felicitats als capitalistes estrangers disposats a invertir llurs capitals a Itàlia.

Hom dona tota mena d'avantatges als incauts que vulguin portar els diners a la caixa del Duce. Adhuc, en el decret es diu que en gas de guerra, els capitals estrangers no podran ésser confiscats, expropiats o sotmesos a disposicions que privin als capitalistes estrangers de gaudir lliurement del capital.

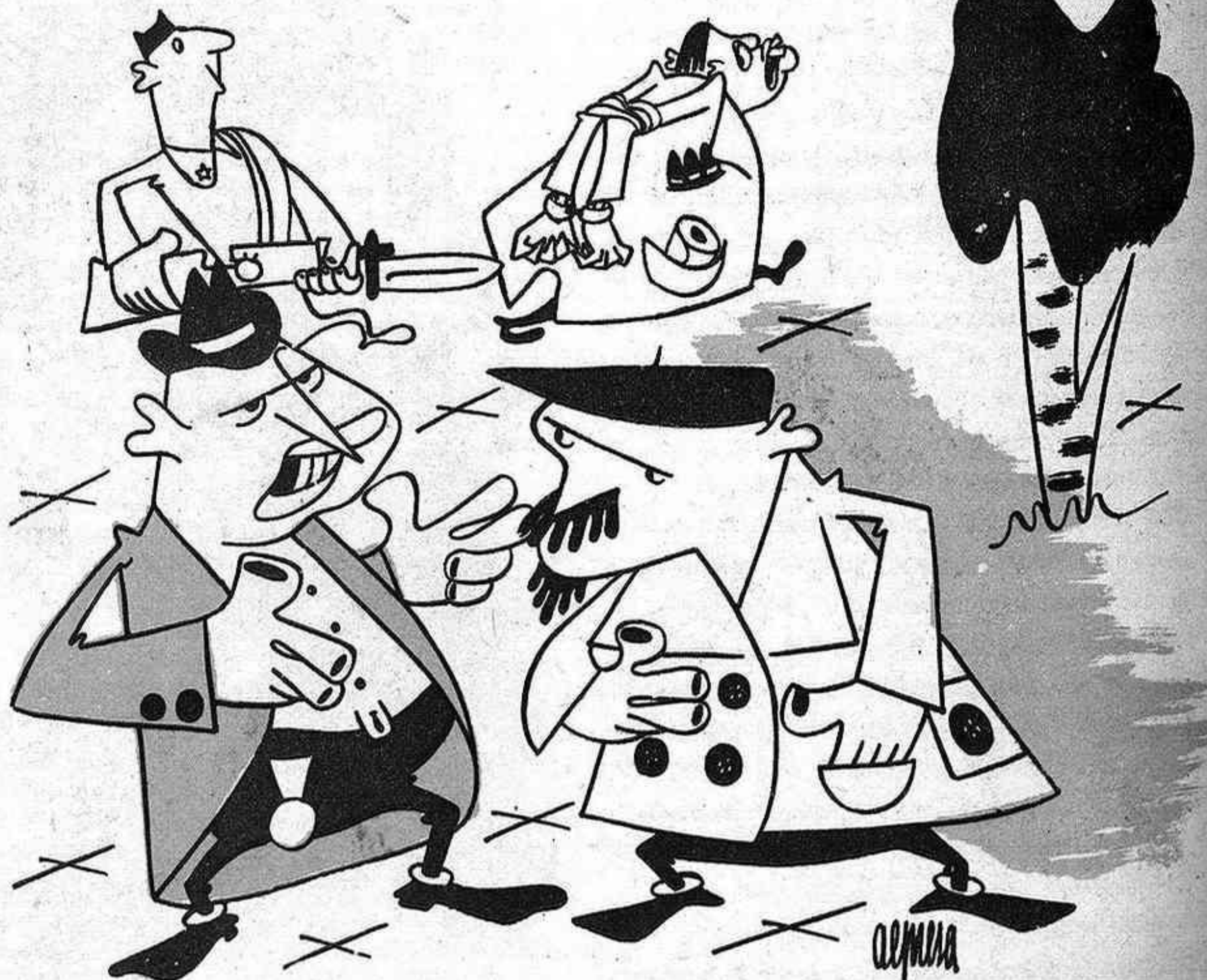
L'orgullós imperi italià, doncs, quan de diners es tracta, està disposat a afluixar considerablement. No en va el seu signe monetari és la lira. Poètic i econòmic a l'ensens. Mussolini es disposa a fer unes quantes variacions de lira.

EL JOC DE L'OU

Si diem que el flamant imperi italià està a la sopa, no descobrirem res. Els lectors ja saben que els italians han acreditat mundialment llur pasta per a sopa.

La «pacificació» d'Abissínia costa un nou al tresor italià. Durant els set primers mesos del 1937, gairebé 2 miliards de lliures de queviures i de material han hagut d'ésser expedides de la metròpoli vers les seves colònies de l'Àfrica oriental, per la subsistència dels soldats i dels obrers, com per la construcció de carreteres i altres treballs.

Hem dit que Abissínia li costava un ou a Itàlia. Ara bé: Mussolini vol, naturalment, amagar-li aquest ou. Així, va intentar d'enga-



—A un acaparador li han trobat dos-cents quaranta quilos d'oli de ricí.
—Quin trago!

nyar l'opinió pública fent figurar aquestes transmeses, que representen una pèrdua real de substància pel país, entre les exportacions.

EL MISTERI DELS PRESSUPOSTOS

En un diari italià, «Il Popolo d'Italia», han estat publicats uns estudis financers posant de relleu el que Abissínia ha costat fins avui a l'Estat italià.

Per l'exercici 1935-36, el pressupost especial destinat a fer la felicitat dels súbdits del Negus, pujava a 11 miliards 100 milions. Per a l'exercici vinent, el primer del període «de pau», les despeses efectuades a aquest títol pujaven a 17 miliards.

El lector de bona fe es sorprendrà que Abissínia hagi costat a Itàlia l'any passat més que el precedent; és un dels secrets de l'Estat totalitari que seria inútil voler penetrar. Possiblement... en aquest pressupost extraordinari els financers italians hi comprenquin uns altres crèdits, que no són precisament els destinats a l'Àfrica oriental: les despeses de la guerra d'Espanya, per exemple.

LA MA ESTESA

La situació econòmica d'Itàlia, doncs, és crítica en extrem. Per a sortir-se'n, podria ésser una gran solució aquests capitals estrangers que Mussolini crida amb veu de sirena temptadora.

La sirena mussoliniana, diu als capitalistes internacionals:

—Itàlia és un refugi!

Ara, faltarà que els capitalistes s'ho creuin.

L'acord amb Anglaterra és pel règim feixista d'una necessitat vital. Si el senyor Chamberlain llancés un cable on agafar-se, Mussolini s'hi agafaria a mans besades, sobretot si al final d'aquest cable hi hagués els milions de la City.

per M...

com...

lira...

EL SUPLICI DEL PACIENT



Hem rebut la següent carta:

Senyor Director de L'ESQUELLA:

Molt senyor meu i company camarada: Em dirigeixo a vostè (vós, tu) en el drama que estic passant, perquè crec que els lectors del setmanari que tan dignament dirigiu (geixes) podrien trobar, potser, una solució a una situació en què no dubto que ells s'ha trobat més d'un cop. Es tracta no pas d'una cosa insignificant, sinó del grandios problema de les barberies.

Com sabeu (saps), des que varen trencar les cadenes amb aquella boca de cul de gallina dels cartells, els preus dels serveis han anat canviant de tal manera, que han hagut d'enganxar a la paret la llista de les cotitzacions del dia.

Això, és clar, als modestos treballadors que viuen treballant, els (ens) obliga a seguir el curs dels canvis i les alces i baixes per tal de no perdre alguns enters, tan necessaris en aquesta època de traspals, i, per tant, a entrar a la barberia per veure d'estar al dia. Per aquest cantó la cosa es podria resoldre posant les cotitzacions a la porta, com amb tant d'encert fan els bancs, que les publicuessin els diaris per a aquells que tenen la dissort de no passar per davant de cap establiment (institució) del ram, en anar i venir del treball, en anar i venir del cafè o en anar i venir de la parada del tramvia. Però és que hi ha més, senyor (company, camarada) Director, i és que, quan creient fer una bona operació us heu (i'has) decidit a fer-vos (te) tallar els cabells i afaitar, o afaitar sense tallar-te (vos) el cabell, o, si tan baixos estan els canvis, fer-te (vos) fer una fricció, després d'esperar-vos (te) el que sigui (més que no pas menys), quan ja has (heu) decidit marxar i ja marxeu (xes), us (et) diuen que et (us) toca a vós (tu). Aleshores, si tens (niu) pressa ja esteu (estàs) ben perdut (ts), perquè seieu (seus) i, quan ja t' (us) han tallat un ble (nyic) resulta que el que us l'ha tallat és el delegat-caixer i ha de cobrar, i quan ja n'ha tallat dos, ha de tornar a cobrar, però ha de tornar el canvi; i quan n'ha tallat tres (nyic!) ha de cobrar, ha de tornar el canvi i no té canvi. I quan n'ha tallat quatre, ha d'anar al water; i quan en torna, s'ha de rentar (és clar) les mans. I quan s'ha de rentar les mans ha de fer una cigarreta, perquè té tabac o té alguna cosa que s'assembla tant al tabac i això, senyor Director, m'ha succeït a mi i d'això em queixo, s'assembla tant al tabac, que si hi ha un bomber a la barberia us tira aigua i us deixa xops a tots dos, o si no hi és, el veï avisava els bombers i inunden la barberia. Però si no passa res d'això, quan el vostre (teu) barber ha fet la cigarreta de tabac, ha de cobrar d'un altre client.

Això fa que, quan entreu a la barberia, mai no sabeu (saps) quan en sortireu (ras). És clar que això també passava abans esperant torn. Però esperant torn un hom es pot aixecar i anar-se'n per tornar un altre dia. Una part d'aquest problema ja està resolt amb la puja de les cotitzacions els dissabtes; però hi ha el problema més revoltant de tots,

Cal anar a la igualtat en les barberies: no es tolerable que els que s'esperen tinguin més llibertat que els que són afaitats

O tothom ha de poder dir ja m'afaitaras demà, o no ho ha de poder dir ningú

que és el de la desigualtat entre els clients que seuen a la cadira del suplici i els que s'esperen per seure-hi. I, com que els que estan en plena operació no poden marxar, com els altres, i tots hem d'ésser iguals, jo proposo, senyor director, que es privi de marxar els que s'esperen i, per això, res més a propòsit que les cadenes que els barbers varen trencar i que deuen estar rovellant-se inútilment a la rerabotiga.

Això, o que a la porta hi hagués un company barber que a tot aquell que entrés li donés una estisorada als cabells, que ja no pogués sortir. Aleshores les cadenes es podrien enviar a la zona facciosa per al dia de la chatarra.

I ara que he parlat del company barber, potser seria hora de recordar als barbers la seva tradició anarquista pel que fa als tractaments, ja que, precisament, els barbers anarquistes havien trobat el més apropiat. Jo em

recordo, company camarada senyor Director, que, quan jo era radical de tota la vida i quan els radicals érem més anarquistes que Déu, anava a una barberia collectivitzada de Sants, la primera que va haver-hi a Barcelona, allà pels anys 1907-08-09, en la qual, quan l'oficial ens cridava per servir-nos, no ens deia ni senyors (ex, quin tuf d'esclau i burges), ni companys (quin tuf ugetista), ni camarades (quin tuf marxista), sinó simplement:

—Ahora te toca a ti, ¡semejante!

No trobeu, semejante Director, que és el tractament just d'igual a igual? Es clar que idéntico seria encara de més igualtat, però no es pot matar tot el que és gras.

Esperant que algun semejante lector em doni la solució de tals problemes, queda de vós (vostè, tu), sempre a les seves ordres (precs), el vostre (teu, seu), semejante,

BRUMARI PICAFORT



LA NOTICIA A BURGOS.

—Diu el nostre comunicat que el «Balears» va ésser tocat en els seus «òrgans vitales».

—Uix! Com redacta el «Generalísimo»!

Sóc el "Canarias"? Sóc el "Balears"? Qui sóc jo?

Una entrevista submarina amb un vaixell pirandelià

Nosaltres no ens privem de res. En matèria d'informacions arriscades, som capaços de deixar petites les ràdios faccioses, que ja és dir.

Per a servir la veracitat i la voracitat pública, som capaços dels majors sacrificis. Així, l'altre dia, en saber l'enfonsament del «Canarias», anàrem a una tenda de roba usada, compràrem una escafandra de bus, i amb una barca de rem navegàrem desesperadament vers el cap de Palos.

Anàvem a fer un interview sensacional, l'interview que ningú no ha fet. A qualsevol periodista se li acudirà entrevistar al Comissari polític de la flota, als mariners dels nostres vaixells de guerra, als testimonis presencials del combat... Però, tot això és massa fàcil, i per tant indigne de la capacitat periodística i sensacionalista dels que fem L'ESQUELLA.

Nosaltres anàrem, simplement, a entrevistar el mateix «Canarias».

En ésser al lloc del fet, revestírem l'escafandra, després de comprovar que les arnes no l'havien foradada d'enlloc. I, coratjosament, revestits de l'escafandra i del valor, ens submergírem en les profundes aigües mediterrànies. De moment, no ens hi vèiem de cap ull. No sabíem pas per quins mars navegàvem i el pitjor és que no passava ningú per a preguntar-li-ho.

De mica en mica, però, ens acostumàrem a la llum submarina. Després d'esquivar innumbrables peixos (per cert, notàrem que dintre l'aigua es presenten naturalment, sense enfarinar i sense cassola), vetérem allà al fons un gran ambalum, que per les aparences semblava un vaixell.

—Heus ací el nostre homel —ens diguérem.

Efectivament, al cap d'uns segons ens trobàvem prop de la mole immensa del «Canarias», que jaia ja entre la sorra. Les algues marines començaven a enfilarse-li pels canons, mentre els surells i les vogues jugaven a fet a amagar pels forats de les seves cabines. Era un espectacle que ens recordà a Jull Verne, al capità Nemo.

El vaixell ens rebé molt bé. Pirata i tot, ens veiem obligats a fer-ho constar. Les coses tal com siguin.

—Sou l'únic periodista que em ve a veure, en circumstàncies tan tràgiques —ens digué.

Callà uns moments, i sospirà, com pensant en les velleïtats d'aquest món. Acte seguit, i amb una veu cavernosa, afegí:

—Ja ningú no es recorda del pobre «Balears»!...

Ací, nosaltres saltàrem:

—Com, el «Balears»? No sou el «Canarias»?

—Sóc el «Canarias»? Sóc el «Balears»? Qui sóc jo? No ho sé pas.

Nosaltres no creïem pas trobar un vaixell pirandelià. La sorpresa ens féu gairebé caure en rodó, sinó que la tuberia de l'aire ens mantingué drets.

—Ens voleu explicar tot aquest embolic? —férem al vaixell.

—Explicar-me! —respongué—. Què més voldria jo? No he sabut mai si jo sóc jo, o bé el meu germà. Vàrem néixer bessons. La

mainadera, un bon dia es féu un embull, i des d'aquella feta els dos germans no hem sabut mai més quin era l'un i quin era l'altre. Hem correut per aquests mars com ànimes en pena, a la recerca de la nostra veritable personalitat. Aquest ha estat el gran turment de la nostra vida. A vegades, folls de tan cavilar, i amb la intenció d'oblidar les penes, disparàvem damunt de les poblacions pacífiques de la costa. Aleshores, la ràbia, per uns moments, ens consolava, ens donava una personalitat, ens feia sentir el propi jo... Però, era només uns instants. Acte seguit, tornàvem a caure en aquell maleït dubte, que ens destruïa la vida...

El vaixell plorava a llàgrima viva. Nosaltres estàvem un xic emocionats.

—Però —insinuàrem tímidament—, vós sou el «Canarias» o bé el «Balears»?

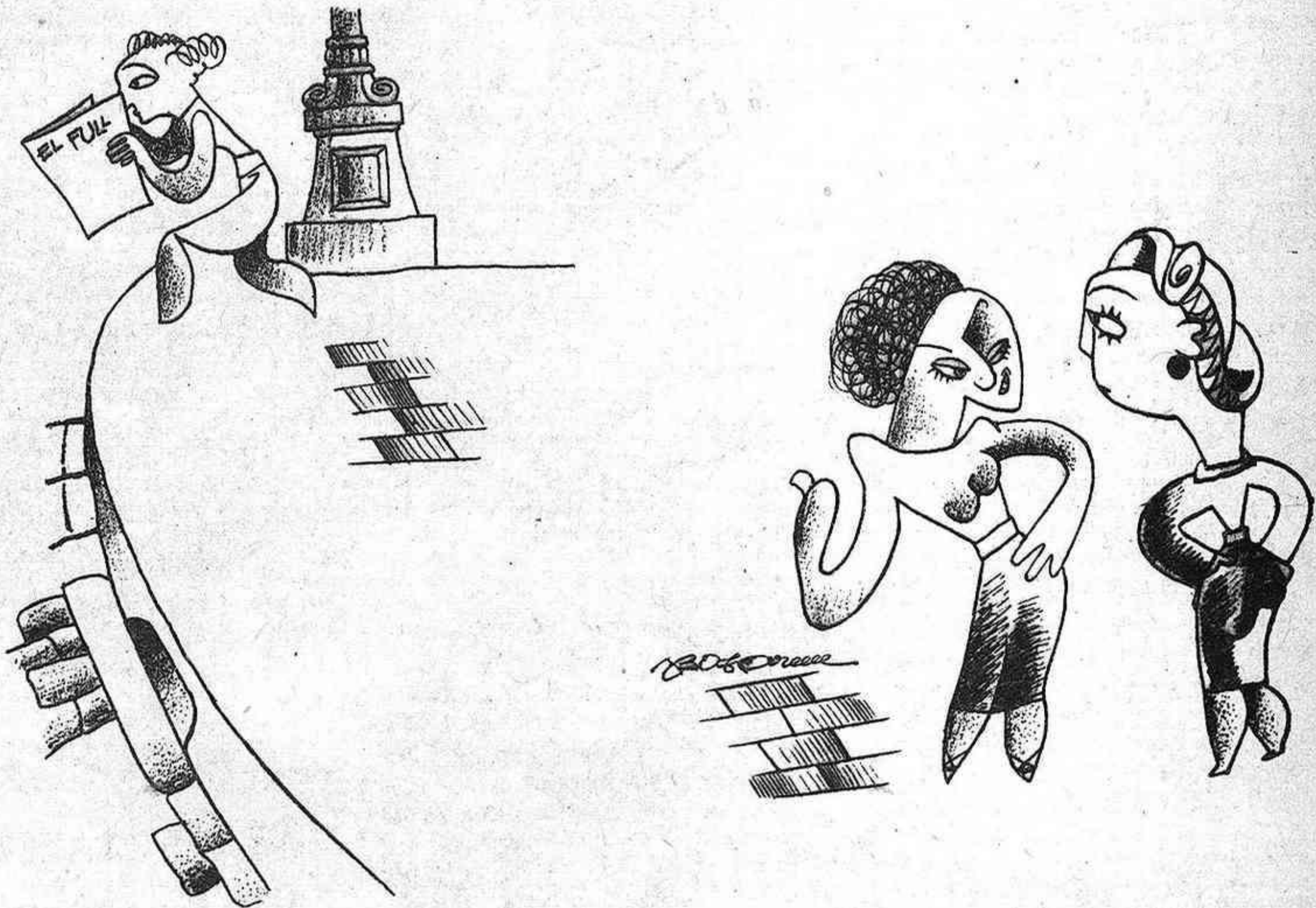
—No insistiu, us ho prego, no burxeu en la llaga oberta. ¿No us he dit que aquesta és la tragèdia de tota la meua vida? No poder saber si el vaixell enfonsat sóc jo o és l'altre. Esser o no ésser...

—Això és de Shakespeare.

—Per favor, no em recordeu els anglesos! Hi ha un tal «Hoód» que no el puc veure. Parleu-me d'un altre tema, o sinó no hi ha interview.

Li parlàrem d'un altre tema. La conversa es va perllongar durant una hora i mitja. Ens contà coses interessantíssimes. Però, all, que nosaltres escrivíem tota la conversa en unes quartilles i, en ésser a terra ferma, ens trobàrem que l'aigua havia esborrat la tinta...

L'interview a can Pistras.



—Tan bon noi que era!
—I la dona ho sap?
—No. Només li deixa llegir el «Full Oficial».

REVISTA DE PREMSA

LA PUBLICITAT

No ensopega més sovint per manca de paper. Quan ensopega, però, ho fa amb molta gràcia.

El passat dia 4 posava a un telegrama procedent de Tànger el subtítol següent:

"L'esquadra alemanya a Ceuta; l'anglesa a Tetuan."

L'endemà encapçalava la informació de les converses Chamberlain Hitler-Mussolini, amb un altre títol així:

"No s'estan de res"

Es clar! Si els anglesos són capaços d'ancorar l'esquadra a Tetuan, on fins l'aigua per beure hi escasseja, com vol que es privin de temptar una ensarronada als totalitaris!

★

En la seva edició del diumenge passat també s'hi troben algunes perles impagables. Vegeu si no:

ELS DISTURBIS A PALESTINA

El convat d'ahir ocasionà 45 morts

Jerusalem, 5.—45 terroristes àrabs han resultat morts en el transcurs de les lluites entablades ahir tarda i d'aquesta matinalada prop del poble de Yammun, a la regió de Djenin.

El complement d'aquesta informació acabava amb un telegrama, el títol del qual:

S'han fet 14 àrabs

donava a entendre que el negoci havia estat, tanmateix, dolent: contra 45 morts 14 acabats de fer; total, perduts per sempre 31 àrabs!

ULTIMA HORA

Joan Amades hi publica un dia a la setmana unes amables notes folklòriques. L'altre nit, parlant del Carnestoltes, comentava així la seva pintoresca informació:

"Durant el Carnestoltes es produeixen els costums més interessants del nostre costumari anyal, i sobretot aquells de major valor etnogràfic i que revelen un origen més reculad, la generalitat ben acostats a un estat de cultura ben primari simple."

Enguany aquesta «producció» de costums del «costumari anyal» no s'ha produït! Segurament perquè el dolor de la guerra ens ha separat d'un «estat de cultura ben primari simple», sense «valor etnogràfic».

la humanitat

El més divertit d'aquest diari és l'«antena». Si ens dediquéssim a espigolar-hi, ens ompliria setmanalment aquesta secció. Per avui no més una petita mostra:

"¿Quantes consignes han sortit d'aquest III Ple d'Esquerra Republicana de Catalunya?"

Només una: per Catalunya!"

Aquesta mania de «les consignes» el té atabalat. I posat a dictar-ne una, ja ho veieu: «Per Catalunya!». No pot ésser més clara, ni categòrica, ni fàcil de seguir!

La Noche

D'un article de Rafael Moragas, a propòsit de la mort de D'Annunzio, i referint-se a la vinguda de l'actriu Mimi Aguglia a Barcelona:

"La famosa interpretadora nos enloqueció con "La hija de Torio", que nos jarecía la más fuerte de las tragedias dannunzianas. Eramos muy jóvenes..."

I tan jove, com havia d'ésser en Moragas! Però, més jove havia d'ésser encara el nostre company Turyo, director de «Solidaridad Obrera», i, en canvi, per l'època aquella ja tenia una filla que corria pels escenaris.

LA VANGUARDIA

Reproduïm aquest apetitós telegrama de Bolònia, que publica el nostre col·lega, sense comentaris:

LA FARSA DE UN FINGIDO AYUNADOR

(Exclusivo de "La Vanguardia".) Bolonia, 1.—El ayunador brasileño Gentil Cadramel, que fué detenido la semana pasada, al descubrirse que se alimentaba con biscochos, durante la noche, ha sido condenado a dos años y tres meses de cárcel.

El secretario del ayunador, en complicidad con el cual engañaba al público, fué condenado a dieciocho meses de la misma pena.

Cadramel, al serle leída la sentencia, se desmayó.—Havas.

★

ANUNCIS QUE «LA VANGUARDIA» PUBLICA COBRANT I QUE NOSALTRES ENS HEM ENTSTAT A PUBLICAR DE FRANC, ENTRE ALTRES RAONS, PERQUE SON D'AQUELLA MENA DE COSES QUE NO SON PAGADES A CAP PREU:

SU DESTINO

Venid a consultarme, los que estáis preocupados; os daré informes precisos, gracias a mi ciencia. Francesa SPIRITE MEDIUM Y ASTROLOGIA diplomada, da confortación moral y consejos infalibles para realizar negocios, matrimonio, salud, etc. Numerosas testimonios de eminentes personalidades. También correspondencia: HOROSCOPOS (Habla 7 idiomas). Consulta: jueves, sábado, domingo y martes, de 10 a 18 h. LUNES, 7 marzo, de 2 a 5 h. Calle Bernat de Sarriá, 6 A, 1.º junto Paseo Bonanova. Tranvía 64.

A aquesta astròloga podríem donar-li a mirar potser el Comitè de No Intervenció.

LA VANGUARDIA

SRTA. 24 AÑOS

sin ningún defecto físico, a falta de cariño maternal, d. c. joven de 25 a 35 años, en caso de agradarnos f. m., preferible sea mutilado o herido de guerra; no importa sea militar, guardia, aviador o carabinero; indispensable sea sano de cuerpo y moral. Detalles con direc. y una foto; la devolveré si no interesa asunto muy formal; agencias, no.

Escribid: Vanguardia 7557.

A aquesta altruista jove mancadà de «cariño» maternal li semblen bé els homes «no importa sean militares», en temps de guerra. Si això no és esperit de sacrifici, ni mail!

★

DOS SEÑORITAS

catalanas de 21 y 25 años, altas, rubias, bien parecidas y amantes de la vida, desearían conocer caballero, soltero o viudo, de 30 a 45 años, alto, instruído, de mucha cultura y preferible extranjero; pasión y medios en viajar. Pronto entrevista y absoluta reserva. Escribid dando detalles en caso de no interesar se devolverán cartas.

Escribid: Vanguardia 7651.

Aquestes dues delicioses i reservades nenes en tenen prou amb un cavaller per totes dues.

★

DIVORCIADA SOLA, MEDIA

edad, calidad, trabajadora, desea r. f. m. con cab. de 45 delante; líos, nó. Detalles por escrito al núm. 9745. Vergara, II.

En canvi, aquesta «media divorciada» vol un home per ella tota sola, per bé que «con fines matrimoniales».

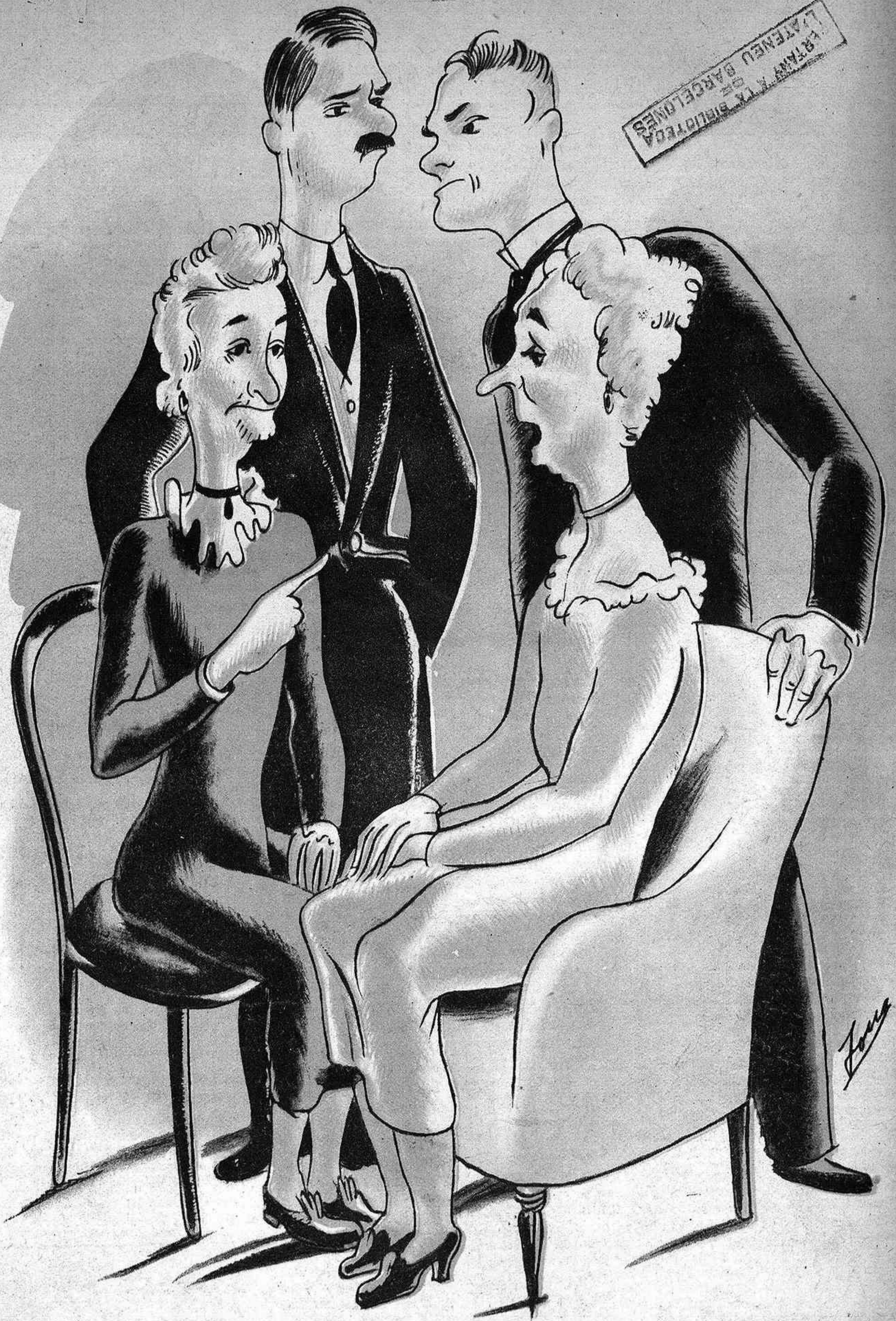
★

VENDO PARTIDA

tornillos usados grandes y pequeños, buen estado. Sicilia, 92, interior. El lunes por la mañana.

I per a tots plegats els que els manca un tornillo, aquesta és una bona oportunitat. N'hi ha de grans i de petits.

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA
CENSURA



LA LLIGA DEL BON MOT

—No hi ha dubte que els costums milloren. Abans deien no foteu; ara ja diuen no fumeu.